

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 214. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992358902304.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

Fra ham faar Romantikerne det, det er værdifuldest ved deres Kritik, den alsidige Modtagelighed, der ytrer sig som Drift til at oversætte og forklare; fra ham faar de den første Tilskyndelse til videnskabelig Udforskning af vesterlandske og østerlandske Sprog, fra ham udgaar deres Kærlighed til det Folkelige i den hjemlige som i den fremmede Skriftverden, til spanske Romancer og til Shakespeareske Dramer. Herder forstod ud fra Helheden som Goethe efter ham. Hans dybtskuende Forstaaelse af Folkeslagenes Ejendommelighed bliver hos Goethe til genialt Snarsyn overfor det Typiske i Naturen for endelig hos Schelling at forherliges som intellektuel Anskuelse. Til ham lader Romantikernes Uvilje mod Formaalsbegrebet sig føre tilbage. Hans historiske Opfattelse medførte, at Begrebet Formaal blev udvist 215 af Historien; det Skete har Aarsager og lyder Love, men lader sig ikke forklare ved noget endnu ikke Indtraadt, et Formaal. Kun at Romantikerne overførte Formaalsløsheden paa det personlige, sjælelige Omraade. For dem er Formaalsløshed et andet Udtryk for den romantiske Genialitet: det geniale Menneske lever uden bevidste Hensigter; Formaalsløshed er Lediggang og Lediggangen de Udkaarnes Kendetegn og Forret. Herder selv var vidt fjernet fra dette Vrængbillede af en Verdensanskuelse. Men fra ham stammer en ny Opfattelse af det geniale Jeg, den, at Geniet er det Umiddelbare *dolgøeO* bestaar i en vis Evne til at fornemme og anskue uden at ty til abstrakte Begreber. Det er denne Opfattelse af det Geniale, der hos Romantikerne bliver til Ringeagt for al Erfarings-Metode i Videnskaben og til Godkendelse af de særeste Luner i Kunsten.